بسم الله الرحمن الرحيم

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާސާ ރިޕޯޓު

މައްސަލަ ނަންބަރު: 99/VTR/2022

މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 14 އޮކްޓޫބަރު 2022

މައްސަލަ ނިމުނު ތާރީޚު: 14 ސެޕްޓެމްބަރު 2022

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް: މުހައްމަދު ސިރާޖް، ހިރާފީބާގު / ހއ. އިހަވަންދޫ
(ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A063205)

މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތް: ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް
(ކުންފުނި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-0462/2012)

މައްސަލައިގެ ޚުލާސާ

މި މައްސަލައަކީ، ހއ. އިހަވަންދޫ، ހިރާފީބާގު، މުހައްމަދު ސިރާޖް (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A063205)، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް (ކުންފުނި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-0462/2012) ގެ ހއ. އިހަވަންދޫ ބްރާންޗްގެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުގެ މަޤާމުގައި 15 ޑިސެންބަރު 2014 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާއަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް، 08 ޖުލައި 2021 ގައި ޤާނޫނާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، މުހައްމަދު ސިރާޖް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން އުވާލާ ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

މުޙައްމަދު ސިރާޖު އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއަށް އެފަރާތް އަނބުރާ އިއާދަކުރުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ އިއާދަކުރާ ދުވަހާއި ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ލިބިދިނުމަށް އެދި، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް ރައްދުވާ ގޮތަށް 14 އޮގަސްޓް 2022 ގައި އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

މެންބަރުގެ ރައުޔު

ހަސަން އިބްރާހީމްގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން:

1. ހއ. އިހަވަންދޫ، ހިރާފީބާގު، މުޙައްމަދު ސިރާޖު (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A063205)، (މިހެދުން 'މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް' ގެ ގޮތުގައި މުޚާޠަބުކުރެވިފައިވާ ފަރާތް) އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ 'މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ 15 ޑިސެންބަރު 2014 އިން ފެށިގެން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް (ކުންފުނި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-0462/2012) (މިހެދުން 'މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް' ގެ ގޮތުގައި މުޚާޠަބުކުރެވިފައިވާ ފަރާތް) ގެ ހއ. އިހަވަންދޫ ބްރާންޗްގެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުންދިޔަ ފަރާތެއް ކަމަށާއި، އެފަރާތް އަދާކުރި މަޤާމުގެ މުސާރައިގެ ގޮތުގައި 5,270/-ރ. (ފަސްހާސް ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ ރުފިޔާ) ގެ އިތުރުން އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި 5,428·10/-ރ. (ފަސްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ އަށާވީސް ރުފިޔާ ދިހަ ލާރި) ލިބެމުންދިޔަ ކަމަށާއި، 08 ޖުލައި 2021 ގައި އެފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

1·1 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ އަސާސެއްގެ ގޮތުގައި ބައްޓަންކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ކަމަށާއި، އެގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު) ގެ 21 ވަނަ މާއްދާއާއި 23 ވަނަ މާއްދާއާ

ހިމާޔަތް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ގާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުކުރުމަކާ ނުލައި ކަމަށެވެ.

2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެދޭގޮތް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އެފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އާ ހިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އެފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއަށް އެފަރާތް އަނބުރާ އިއާދަކުރުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ އިއާދަކުރާ ދުވަހާއި ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ލިބިދިނުމަށްކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ޢަރުޟުކޮށްފައިވެއެވެ.

3. މި މައްސަލައަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ގޮތުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ 'މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 08 ޖޫން 2021 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީ އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި، ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިންކަމަށާއި، އެގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތްވަނީ ތަކުރާރުކޮށް ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދާ ހިލާފަށް [illegible] ސުޕަވައިޒަރ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުންފުނީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3.1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 34.8 ވަނަ މާއްދާގެ 37 ވަނަ ނަންބަރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު FNK-A07/A/FM/2021/0107 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މައްސަލައަކީ ކޮބައިކަން އެފަރާތަށް އަންގައި ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތުދީ، އެފަރާތުން އިޢުތިރާޟް ނުކުރާތީވެ އެފަރާތުގެ ބަޔާން ނެގިފައިވާނެކަމަށާއި، އަދި ކުރުވުން ދިފާޢީ ބަޔާނުގައި އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ފެންނަ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު FNK/A/TER/2021/116 'ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމުގެ ލިޔުން' އިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާނީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާ ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލު އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށްފަހު ކަމަށެވެ.

4. މައްސަލަ ބަހުސްވި ފަރާތްތަކުން އެދުރުގެތަކުން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އަމަލުކޮށްފައިވަނީ ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި، ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންކަމަށް ކަށަވަރުކަމައި ދިނުމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ވަޒީފާ އަސްލަށް އިޢާދަކުރަން ބަލާއި ކަނޑައަޅައިދިނީ، އެފަރާތުން އެދިފައިވާފަދަ މާލީ އެއްވެސް ބަދަލެއް ނަގައިދިނުން ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށްކަން އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ރިޢާޔަތްކުރުމަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ.

5. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބުތަކަކީ އެ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބުތަކަކީ އެނގެން ތަންފީޛުއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި؛

"މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ގޮތުން، އެ މުވައްޒަފަކު ހުށަހަޅާ ސަބަބުތައް ނުވަތަ ދައުވާއެއްގައި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، އެކަށީގެން ބާރުވާންޖެހޭނީ ވަޒީފާ ދޭފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ."

މި އިޢުތިރާޒުން ބަޔާންކުރެވިފައިވާގޮތުން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ފުރިހަމަކުރުމަކާނުލައިކަން ޘާބިތުކޮށްދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޝަކުވާއެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

6. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްގެން ހުރިހާ މައްސަލަތަކެއްގައި، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޢަދުލުވެރި ނިންމުމަކަށް ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންތޯ ބެލުމުގައި ދެ އުސޫލެއް ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމާއި، އެއީ މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ބުނުންކަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24 އާއި 2011/HC-A/134 ޤަޟިއްޔާއިން އުސޫލުތަކާއި، މިގޮތުން މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަމުގައި، މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަކުން ހިޔާރުކުރާ އަސާސެއް އެއީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަކުރާ ފަދަ ޢަދުލުވެރި ސަބަބަކަށްވުމުގެ އިތުރުން އެ ހިޔާރުކުރާ އަސާސްއެއްގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާކަން އެނގޭކަމާއި، އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޢަދުލުވެރި ނިންމުމަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި ބަލަންޖެހޭ ބައެއް ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތަކެއްކަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އިސްވެ ދެންނެވުނު ޤަޟިއްޔާތަކުންނާއި އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ މިބާވަތުގެ އެހެން މައްސަލަތަކުން އެނގެން އޮތެވެ.

7. ހުށަހެޅިފައި މިވާ މައްސަލައިގައި ޢަދުލުވެރި ފައިސަލާއަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ޢަދުލުވެރިގޮތުން މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކޮށްފައިވޭތޯ ބަލަންޖެހޭކަމާއި، އެ ފަރާތް ހުށަހަޅާ ފަދައިން ބަލަން ނަގައިދެވޭ ހަމައެކަނި ބަލަންޖެހޭކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅިފައިވާކަމަށް، ދުވަސްވަރުން ދައްކާ ވަކިކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކާއި އެންމެހާ ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

7.1 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަންގާ އެފަރާތަށް ދީފައިވާ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު FNK/A/TER/2021/116 (08 ޖޫން 2021) 'ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ކަމުގެ ލިޔުން' އިން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2015 ގެ 34.8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 01 ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީފާގައި އިހުމާލުން ބަހައްޓައިފިނަމަ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާތަނަށް ގެއްލުންވާ ގޮތަށް ހަރަކާތްތެރިވެއްޖެނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/280 ޤަޟިއްޔާގައި،

"ޢަބްދުއްރައްޒާޤު ޢަލީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ފޮނުވި ސިޓީގައި އޮތީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ޢަބްދުއްރައްޒާޤު ޢަލީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާގުޅޭގޮތުން، ޢަބްދުއްރައްޒާޤު ޢަލީ ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން، ޢަބްދުއްރައްޒާޤު ޢަލީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ފުރުޞަތު ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބު ފިޔަވައި އެހެން ސަބަބުތަކެއް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅައިފި ފަރާތުން ހުށަހެޅުއްވިނަމަވެސް، އެސަބަބުތަކަކީ ރިޢާޔަތްކުރެވޭނެ ސަބަބުތަކެއް ނޫނެވެ، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިސަބަބުތަކަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބު ފިޔަވައި އެހެން ސަބަބުތަކެއް ހުށަހަޅައި، އެސަބަބުތަކަކީ ރިޢާޔަތްކުރެވޭނެ މުވައްޒަފު ވަކިކުރުމުގެ އަސާސެއް ގޮތުގައި ހިނގައިދާނެކަމެއް ނޫނެވެ، އެހެންކަމުން، ދިމައްސަލަގައިވެސް ބަލަން ޖެހެނީ، ޢަބްދުއްރައްޒާޤު ޢަލީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ފޮނުވި ސިޓީގައި އޮތީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައިވާނީ، އެފަދަކަމެއްގައިވެސް އެސަބަބު ކޮބާ ބެލުމައި، އެއީ ޤާނޫނާ އެއް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްތޯއެވެ، … "

މި ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަނޑައެޅުއްވާފައިވާތީ، މި މައްސަލައިގައި ވެސް ބަލަންޖެހެނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ، އިސްވެބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 08 ޖޫން 2021 ގައި ފޮނުވާފައިވާ ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްކަމުގައި، މި މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭނީ އެ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންނެވެ.

7.2 މައްސަލަ ބެލުމުގައި ފަރާތްތަކުގެ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އިންސާފުވެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާތޯ ބަލައިފިން،

7.3 ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަޒީފާއަދާކުރަމުންދާ މުވައްޒަފުން ޢާންމު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ދެ ބާވަތަކަށްކަމާއި، އެއީ ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި، ނޯޓިސް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ހާލަތްތަކެއްކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގައި މައްސަލަ ބައްލަވާ ޝަރީޢަތުން ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ ނޯޓިސްދީގެން ނުވަތަ ނޯޓިސްނުދީކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި؛

"... ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް ބަލާއިރު، އެޤާނޫނުގެ ބަޔަކަށްވާ ހަތަރުވަނަ ބާބުން މުވައްޒަފަކު، ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި އެމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަމަށްވާކަމާއި، ..."

މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްދީފައިވުމުން، މައްސަލަ ބައްލަވާ ޝަރީޢަތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށްތޯ ބެލުމުގެ މިކަން ބަލަންޖެހޭނެކަމަށް ދެކެމެވެ.

7.4 ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާ "ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަކިކުރުން" މި މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ދެ ސަބަބެއް ފުރިހަމަވެގެންކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24 އަދި 2010/HC-A/208 ގެ ޤަޟިއްޔާތަކާއި، އަދި އުސޫލުން ވެސް ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމާއި، އެ ދެ ސަބަބަކީ (1) މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ އުސޫލުތަކާ ހިލާފުވުން އަދި (2) ވަޒީފާގައި އިތުބާރު ގެއްލުވާލާ އުސޫލުތަކަށް ހަރަކާތްކުރުމުން ބަލާއިރު، ކުރުމުގެ ކަމެއްކަމަށް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަކަށް ނިންމެވިފައިވާ ގޮތަށް ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

7.5 މިސާލު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު HC-A/208/2010 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާ "ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަކިކުރުން"، މި މާއްދާގެ ދަށުން

ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އިންޞާފުވެރިކަން (fairness procedural) އަދި މައުޟޫޢީ އިންޞާފުވެރިކަން (substantive fairness) ޤާއިމުކުރަންޖެހޭކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމާއި، ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބާވަތުގައި، އިޖުރާއީ އިންޞާފުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރެވިފައިވާނަމަ އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ވަކިކުރުން ބެލެވޭނީ އަންފެއަރ ޑިސްމިސަލް (unfair dismissal) އެއްގެ ގޮތުގައިކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

7.6 އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތާއި މައުޟޫޢީ އިންޞާފުވެރިކަން (substantive fairness) އާ ގުޅޭގޮތުން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/88 ޤަޟިއްޔާގައި:

މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓައިގެން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ވިޔަފާރިއަށް ގެއްލުމެއް ލިބޭނަމަ އަދާކޮށް ވަޒީފާ ނުވަތަ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން ކަމާ، އެމުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު ބަރާބަރުކުރެވޭ ޤާނޫނުގައި ވަޒީފާ ފަރާތުން ނިންމުމުގައި، ފާސްކުރެވޭނެ ވަޒީފާ ފަރާތުން ރައްކާތެރިކަމަށް ހަމައެކަނި އެކަށީގެންވާ ހަމައެއްކަމަށް ފެންނަނަމަ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ހަމަ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ މައްޗަށް އެކަނި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

އަދި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ދެވަނަ ޝަރުޠުކަމަށްވާ، "އެމުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓައިފިނަމަ، އެކަކުގެ ހައްޤަކަށް ނުވަތަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ވިޔަފާރިއަށް ގެއްލުމެއް ލިބޭނެ" ފަދަ ފުރިހަމަވާން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓައިފިނަމަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ހަމަހަމަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނުކުރެވޭނަމަ، ... "

އަދި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ދެވަނަ ޝަރުޠުކަމަށްވާ، "އެމުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓައިފިނަމަ، އެކަކުގެ ހައްޤަކަށް ނުވަތަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ވިޔަފާރިއަށް ގެއްލުމެއް ލިބޭނެ" ފަދަ ފުރިހަމަވާން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓައިފިނަމަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ހަމަހަމަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނުކުރެވޭނަމަ،" ...

މި ފަދައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

7.7 ނޯޓިހެއް ދިނުމަކާނުލައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވޭނީ ހާލަތްތަކެއް ތަފްސީލުކޮށްދެއްވުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 **އިސްމާޢީލް މަސްޢޫދު ވ. ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް**) ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 32 އަދި 33 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވަނީ؛

"ނޯޓިސްނުދީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮވެގެންނެވެ. އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވޭނީ ދެ ހާލަތެއްގައެވެ. އެއީ:

(i) ކޮންޑަކްޓުގެ އިންސާފުވެރި އަސާސެއް ހުރުން.

(ii) ޕާފޯމަންސް ދެރަވުން.

ކޮންޑަކްޓުގެ އިންސާފުވެރި އަސާސެއް (misconduct) އެ އަސާސެއްގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަކު ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާނީ ކަމަކަށް ނުވެ ހިނގައިދާނެއެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާނީ މުވައްޒަފަކީ ފާޙިޝްކަމުގެ އިންސާފުވެރި އަސާސެއް (gross misconduct) ކަމަށް ވާނަމައެވެ. އެ މަގުގެ ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާނީ ފާޙިޝްކަމުގެ ބޮޑު އިންސާފުވެރި އަސާސެއްކަމަށް ބެލެވޭނީ، މުވައްޒަފުކުރާ އަމަލަކީ ދެ ހާލަތުގެ ދުވަސްކޮޅުގައި އެންމެހާ ވަޒީފާގެ ގޮތުން އެއްބާރު ކުރެވޭ މިންވަރުގެ ސިފައެއް އަސާސެއް ކަމަށް ވާނަމައެވެ. މުވައްޒަފުގެ އިންސާފުވެރި އަސާސެއް (1) ދެ ހާލަތުގެ ދުވަސްކޮޅުގައިވާ ވަޒީފާގެ ޢެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފަށް ދިޔުމަކީ ކަމަށް ވާނަމަ، ނުވަތަ (2) އެ ކަމަކީ ވަޒީފާގެ މަސައްކަތް ދުވަސްކޮޅުގައި ވަކި ވަޒީފާގެ ޑިއުޓީގައި ހިނގާ ކަމެއް ވިޔަސް ސިފަކުރެވޭ ދެ ހާލަތުގެ ދުވަސްކޮޅުގައި އެންމެހާ ކަމެއްގެ މިންވަރު އެހާ ބޮޑުކަމަކަށް ވާނަމަ، ނުވަތަ (3) އެ ކަމަކީ އެ މުވައްޒަފު ވަޒީފާގެ ޒިންމާއާ ގުޅުންހުރި ވަޒީފާގެ އިތުބާރު ގެއްލޭފަދަ ކަމެއް ނުވަތަ ސިފަކުރެވޭގޮތުން ދިޔުމަށް ކަމަކަށް ވާނަމަ، އެ އަމަލަކީ ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަވާނެ ފާޙިޝްކަމުގެ އިންސާފުވެރި އަސާސެއް ކަމަށް ބެލެވިދާނެއެވެ."

މި އިބާރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

8. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން އެފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ކުށުވެރިވެގެން [illegible] އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުން ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

8.1 ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު FNK/A/JA/2015/1754 (6 އޮކްޓޫބަރު 2015) 'ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން' ރިއާޔަތްކުރާއިރު، މުޙައްމަދު ސިރާޖްއަލީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ހއ. އިހަވަންދޫ ބްރާންޗްގެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުގެ ވަޒީފާއަށް ޢައްޔަންކުރެވިފައިވާ ފަރާތްކަމާއި، އެފަރާތުގެ ވަޒީފާއަކީ ދާއިމީ ވަޒީފާއެއްކަން އިނގެން އޮންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

8.2 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އެފަރާތުގެ ޖަވާބާއެކު ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު FNK-A07/A/FM/2021/0107 (08 ޖޫން 2021) 'ފޯމަލް' 'ވޯނިން' ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، މި ވޯނިންގައި އަންނަނިވި ޢިބާރާތް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

"މިބްރާންޗްގެ އެސިސްޓެންޓް މުޙައްމަދު ސިރާޖް ހިލާލީބާގު / ހއ. އިހަވަންދޫ (ރިކޯޑް ކާޑް ނަންބަރު: FNK-2438) އާއި [illegible] މައްސަލައަށް މި [illegible] ކުރެވިފައި (.) މިގޮތުން މުވައްޒަފު، ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާޢިދު [illegible] ކުންފުނީގެ މަސައްކަތުގައި [illegible] އަންނަނިވި ފާހަގަކުރެވުނު (.) އެގޮތުން މުވައްޒަފުންގެ [illegible] ހަމަޖެހުން [illegible] މުވައްޒަފުންގެ [illegible] ސަރުކާރާއި ރައްޔިތުންގެ [illegible] ނަފުރަތު [illegible] ވަކި ފާހަގަކުރެވިފައި (.) އަދި އެހެންވެސް މުވައްޒަފުންގެ ދެމެދުގައި ސިޔާސީ [illegible] (.) [illegible] 34.8 ވަނަ މާއްދާއާއި، އަދި 37 ވަނަ މާއްދާއިން، [illegible] (.)"

8.3 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ދެކޮޅަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާ އިދާރީގޮތުން ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްޓަކައި، މައްސަލަ ބެލި ފަރާތުން އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާން ނަގާފައިވެއެވެ.

8.31 މި މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްޓަކައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަޔާން ނަގާފައިވާއިރު، އެފަރާތުން ބަޔާންގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އެފަރާތަކީ ކޮންފެނީގެ ސްޓާފު ބެލެހެއްޓުމުގެ ފަރާތްކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް އެ މަސައްކަތް އެފަރާތާ ހަވާލުކުރެވުނީ މިހާރު 3 މަސް ދުވަސްވެފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކޮންފެނީގެ އެކައުންޓުގައިން އަދި ރަޖިސްޓަރުން ކޮންފެނީ މުދާ ކާޑު ހިސާބު ގެއްލިފައިވަނީ ހިސާބުތަކުގައިވާކަމަށާއި، އަދި އެއްފަހަރު މަސައްކަތް ކުރެވިފައިނުވާކަމަށާއި، އަދި އެއްފަހަރު މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަންވާ ބުނެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރު ފޮނުވާފައިވާކަމަށާއި، ސަބަބަކީ ދެކޮޅުން ހިންގާ ހަރަކާތްތަކުގެ ބައިވެރިވުމަކީ ކޮންފެނީގެ ގަވާއިދު މުޅިން ޚިލާފުވުން އެކަށީގެން ނުވާކަމަށާއި، އަދި އެފަދަ ހަރަކާތްތަކުގެ އެފަރާތުން ބައިވެރިވެފައިވާކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް އެފަރާތަކީ ގޮތުން ޖެހިފައި ވާ ޖަމާ ބޭފުޅުންނަށް ފާހަގަކޮށްދެއްވުމުން، މަސައްކަތްކުރުމުން އެފަރާތް ބައިވެރިވާކަމަށް ކޮލިޓީ ސަރުކާރެއް ދެ ފަރާތެއް ވަކިކުރުމަށް ފޮނުވައި މިހާރުގެ އެއްގޮތަށް ހުށަހެޅުނުކަމަށާއި، ސަބަބެއް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ މިހާރުގެ ބަދަލުކުރުމަށް ފާހަގަ ނުކުރާކަމަށާއި، އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ބެލެހެއްޓުމުގެ ވަކިކުރުމަށް ދިނުމަށް ލިޔުމުގައި ފޮނުވައި ގެއްލުން އެއްވެސް ބަޔަކަށް ނުކުރާކަމަށާއި، ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި އެފަރާތުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް އެދިފައިވާ މުޅިއަހަރު ކަންތައްތަކެއް ހިންގާކަމަށްކަމަށެވެ.

8.32 ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ހއ. އިހަވަންދޫ ބްރާންޗުގެ ޗީފް، މެނޭޖަރ ހިލްމީއާ ބަޔާނުގައި، އެފަރާތަކީ ކޮންފެނީގެ ހިންގުމާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ފަރާތަކަށްވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ބެލެހެއްޓުމުގެ ފަރާތެއްކަމަށާއި، ބޭނުންތަކުގެ ސްޓާފު ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންތައް އެފަރާތައް ޖަވާބުދާރީވާން މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތެއްކަމަށާއި، ބެލެހެއްޓުމުގެ ވަޒީފާއާ ގުޅޭގޮތުން އެފަރާތުގެ މަސައްކަތަކީ ބެލެހެއްޓުންވާކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް އެފަރާތުން އެ މަސައްކަތަކީ ބެލެހެއްޓުމުގެ ވަޒީފާއެއްކަމަށާއި، އެހެން މުވައްޒަފުން ހާލަތުގައި ކުރިއަށް ބަލަހައްޓާ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިއަށްގެންދިޔުން ހުށަހެޅުމާއެކު ލަފާކުރުމުން

ދޯކާދީފައިވާކަމަށާއި، މީގެއިތުރުން ތަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ ދެމެދުގައި ނަފުރަތު އުފައްދައި، ބައިބައިވާނެހެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަމަލުކުރައް ބަޔަކުޖަމާކޮށް ގެންގޮސްފައިވާކަމަށާއި، ސަރުކާރާދެކޮޅަށް ހިންގާ ހަރަކާތްތަކުގެ އަމިއްލަ ގޮތުން ބައިގަދު، މުވައްޒަފުންނަށް ވަޒީފާގެ ބިރު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ދެއްކާފައިވާކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.

8.33 ސ.ހ. ހިތަދޫ ބްރާންޗުގެ ސުޕަވައިޒަރ ޓެކްނީޝަން ޒިޔާދާ ބައްދަލުކޮށް، 04 ޖޫން 2021 ވަނަ ދުވަހުގެ ހެނދުނުގެ ވަގުތުގައި ޕްރޮޑަކްޝަން މަސައްކަތްތެރި ކުރިއަށް ދިޔައިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް، އެތަން ބައިވަރު މުވައްޒަފުންގެ ހާޒިރުގައި، ބާރުއަޑުން ސ.ހ. ހިތަދޫ ބްރާންޗުގެ ސުޕަވައިޒަރ ޓެކްނީޝަންގެ ޝަރަފަށް އުނިކަން އަންނަ ގޮތަށް މަލާމާތްކޮށް، ފުރައްސާރަކޮށް، އަޑުގަދަކޮށް، ޖޯޝާކޮށްފައިވާކަމަށާއި، ސުޕަވައިޒަރ މެނޭޖްމަންޓް ބަދަލުކުރަން ބްރާންޗުގެ މަސައްކަތަށް ނަގާފައިވާ އެ މަސައްކަތަކަށް އަމިއްލަ މުވައްޒަފުންގެ ޝަކުވާގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވާކަމަށާއި، އަދި ޓެކްނީޝަން ހަރަކާތްތަކަށް ހުރަސްއަޅައި ވައިބަރު ގުރޫޕުގައި މިދެ ސުޕަވައިޒަރ މުވައްޒަފުންނާމެދު ވިޔަސް އުފެއްދި، އެ މުވައްޒަފުން ގުޅިގެން ބަރާބަރުކަން އެހެން މުވައްޒަފުންނަށް ހިތްވަރުދީފައިވާކަމަށާއި، މިގޮތުން ޒާތީ ދިރި ހާލަތު ކައުންސިލް އިންތިހާބުގައި ސަރުކާރަށް ތާއީދުކުރާ ކެންޑިޑޭޓުން ކައުންސިލަރުން ހޮވިއްޖެނަމަ ސަރުކާރާ ހިއްސާވާ މުވައްޒަފުން ބާކީން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާނެކަމަށާއި، އަދި ސަރުކާރާ ދެކޮޅު ކެންޑިޑޭޓުންނަށް ވޯޓް ދީފިނަމަ ބޭނުން އެކަމަށް ބަދަލުކުރާނެކަމަށާއި، މިގޮތުން ތަނުގެ ކެންޑިޑޭޓަކަށް ވޯޓް ދިނުމަށް އުފެއްދުމަށް މަސައްކަތްކޮށް، ސަރުކާރާ ދެކޮޅަށް ހިންގާ މުޒާހަރާތަކުގައި އަމަލީގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ބައިވެރިވެފައިވާކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.

8.4 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ދެކިގެން ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާފޯމުގައި ބަޔާންތަކުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ޝަކުވާތައް ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، މި ރިޕޯޓުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ފުރިހަމަނުކޮށްފައިވާކަމަށާއި، ހާޒިރީއާ ޚިލާފަށް މުވައްޒަފުންނަށް ވަޒީފާގެ މާހައުލުގައި

ބިރުދައްކަމުންދާކަމާއި، ފާޑުގައި ސަރުކާރާ ދެކޮޅު ހިންގާ ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވަމުންދާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ މިހާރުވެސް އެއްވެސް ޕާޓީއެއްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތުން އެފަރާތުގެ ބަދަލު އިސްލާން އޮންނާނީއާއި، އެފަރާތުގެ މައްޗަށް އެއްވެސް އިތުބާރު ނުކުރޭ، ކަންނޭނގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ފެންނަކަމަށް ބާރުއަޅާކަމަށް އިސްލާން އޮވެއެވެ.

8.5 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަނޑިޔާރު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސަރުކާރާ ދެކޮޅު ހިންގާ ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް ފޭސްބުކު ޕޭޖުއެއްގެ ސްކްރީން ޝޮޓް ހުށަހަޅާފައިވޭ، މި ޕޯސްޓްކޮށްފައިވަނީ "އިހަވަންދޫ ޕީޕީއެމް" (Ihavandhoo PPM) ޕާޓީ ތުޖެހަރުކަންކަން އިސްލާން އޮންނަތީ، މި ޕޯސްޓްގައި ޕޯސްޓަށް ބަޔާން ހިޔާލެއް ބިއި ފަރާތްތަކުގެ ކޮމެންޓް ހިޔާލުތަކާ ބިއި ނަގަފައިވާ، މީގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކޮން ވަޒީފާ ޓްރައިބިއުނަލް އިން ބޮޑުވިއުޅުއްވާ، މި ޕޯސްޓްއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކޮން ޕޯސްޓްތަކަކަށް ސާބިތުވާން ނެތްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

8.6 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަނޑިޔާރު ވައިބަރ ސްކްރީން ޝޮޓެއް ހުށަހަޅާފައިވޭ، މި ލިޔުމުގައި ސިޔާސީ ޕާޓީ ފަރާތުން "ރާއްޖޭ ބޮއިކޮޓުކުރަން ހަމަޔަށް ނަސީހަތް ޖުމްހޫރިއްޔާ ކާވި: ދަރިން ސްކޫލަށް ނުފޮނުވުމަށް ބޭނުން ކާވި. ދަރިވަރުންނަށް ޕްރިންސިޕަލް ބާލާފައިވާ ކަމުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ އިން ބުނި. ޖަމާޢަތުގެ ބޮޑުނުވާނެ ނިކަމެތި އެއްކަލަ ކަމަށް އެމް.ޑީ.ޕީ އިން ބުނި. އެ ހުރިހާކަމަކާ މިއަދުގެ އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން ކުރިމަތިލާން ޖެހިއްޖެ. ދަރިވަރުންނަށް މިއީ އިބުރަތެއް!" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށް ޕޯސްޓެއް ފޮނުވާފައިވާކަމަށް، މީގެ ސިޔާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ނުވަތަ އެފަރާތުން ބޭނުންކުރާ ނަންބަރުކަން އެނގޭތީ އިތުރު ހެކިބައި ވަޒީފާ ޓްރައިބިއުނަލް ލިބިގެން ހުށަހަޅާފައިވޭ، މިއީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ޕޯސްޓުކޮށްފައިވާ ޕޯސްޓްތަކެއް ސާބިތުވާން ނެތްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

8.7 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އުސޫލާ ކަންކަމަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާގޮތުން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި ތަފާސްހިސާބު ކޮންޓްރެކްޓް ޑިސިޕްލިނަރީ ގަވާއިދު ހިލާފުވެ ކުންފުނީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަދަލުކުރާ ގޮތުގައި އަމަލުކުރަމުން ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި، ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެހުން އުފެއްދުމާ، ވަޒީފާގެ ޒިންމާދާރުކަން އުފެއްދުމާ، ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ ގޮތުގައި ނަފްސާނީ އުފެއްދުމަށް މަސައްކަތްތެރިކަމާއި، އެހެން ކުންފުނިތަކުގެ ދުވަހުގެ ސިޔާސަތު ދެކޮޅުވެގެން އަދި އިތުބާރު ގެއްލުވާލަން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ދިރުމާއި، ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފަކަށް ފުރުސަތު ސަރުކާރާ ދޫކުރަން ހިންގާ މުޢާމަލާތުކުރުމުގައި އަދި ގޮތުން އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން ކަމަށްވާއިރު، މި ކަންކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް މަތީގައި މިންގަނޑުން ސާބިތުވެފައިވާކަން އިސްވެދިޔަ ނަތީޖާކަމުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މި އަމަލުތަކަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެފަދަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ކުރެވިދާނެ ފާޅުކަން ބޮޑު އެއީ ސީދާ އަމަލުތަކެއް ކަމަށް ނިންމިދާނެކަމުގައި،

8.8 ވަޒީފާ އަދާކުރާ ކޮންމެ މުވައްޒަފަކުވެސް ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަންތަނުގައި ވަކި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތަކަކާ ތަބާވާންޖެހޭ ފަރާތަކަށް ވުމުން، މުވައްޒަފުން އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތަކަށް ތަބާނުވާނަމަ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ގެއްލުންތަކެއް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަށް ތަރައްޤީކުރާ ކުރިންތުރުމަތީ އުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ކުރިއަރާފައި ބަރުލަމާނުގައި، އަޚްލާޤީ މިންގަނޑާ ހިލާފުވުން އަމަލުކުރުމަކީ އެކަމުގެ ކުޑަ ބޮޑު މިންވަރާއި ގުޅޭގޮތުން އެކަން ކަންކަމަށް ބަލައި ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ ކަންކަން ކަމަށް ދެކެވޭކަމުގައި، އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ގުޅިގެން މުހިންމު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބަދަލު ވަޒީފާދޭފަރާތަށް ލިބިދިނުމުގައި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތަކަށް ތަބާވުމަކީ އަޚްލާޤީ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަކީ ވަޒީފާދޭފަރާތަށް ގެއްލުމުގެ ބޮޑުވަރަށް ފާހަގަކުރެވޭކަން އެނގެން އޮތުމަކީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކޮންމެވެސް ކަމެއްގައި އަދި ސުލޫކީ އަޚްލާޤަށް ނުފެތޭ ސުލޫކެއް، މުވައްޒަފު ވަޒީފާގެ ދާއިރާގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑާ ހިލާފުވާކަން ފާހަގަކޮށް އެކަންކަން އިސްލާހުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، އަޚްލާޤީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ހަމައެއާއެކު ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން ލިބިފައިވާކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުން ބަލާއިރު އެނގެން އޮތުމާއެކު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް

ވަޒީފާގައި ބެހެއްޓުމުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ލިބޭ ނުވަތަ ލިބިދާނެ ގެއްލުންތަކުން ބަދަލުވާ ކަންކަމަށް އެކަމާ މާލީގޮތުން އެކަށީގެންވާ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅެއް އަޅައިގެން ވެސް އެފަދަ ގެއްލުންތަކެއް ނައްތާލެވޭނެފަދަ ކަންތައްތަކެއްކަމަށް ވިސްނަމަވެސް، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން އިމްޕްލޯއިމަންޓުގައިވީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނޯޓިސް ދިނުމުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ކަން އިނގެން އޮންނަކަމާއި، އެހެންކަމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުން ދިޔަ ވަޒީފާއިން އެފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައި ނުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅަން ފެނެއެވެ.

9. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާއިރު ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) ޤާއިމުކުރެވުނަސް އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރެވިފައިވުމަކީ ބަލަން ނުޖެހޭކަމެއްކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/209 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކޮށްފައިވޭތޯ ނަޒަރުކުރުން ލާޒިމުކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

9.1 އެހެންނަމަވެސް، އިންސާފުވެރި އަދި އަދުލުވެރި ނިންމުމަކަށް ވާސިލުވުމުގައި އިސްތިޙްޤާޤުތަކުގައިވާ އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކޮށްފައިވޭތޯ ހުށަހަޅާކަން ނަޒަރުކޮށް ނަޒަރުކުރުން މުހިންމުކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވޭ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/208 ޤަޟިއްޔާގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާ "ނޯޓިސް ދިނުމަކާއި ނުލައި ވަކިކުރުން"، މި މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) އަދި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) ޤާއިމުކުރަންޖެހޭކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާއިރު، ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ހާލަތްތަކުގައި، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރެވިފައިވާކަމަށް، އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ކަނޑައެޅޭނޭ، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން އެންމެ ކަށަވަރުކުރަން:

1. މުވައްޒަފުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކަމާބެހޭ މަޢުލޫމާތު، އެކަމުގެ ދުވަސްވަރާއި ހުރިހާ ތަފްޞީލުތަކާއެކު، އެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން ދިނުމަށްފަހު؛

2. އެ ތުހުމަތުތަކާމެދު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުސަތު އެ މުވައްޒަފަކަށް ދިނުމަށްފަހު އަދި އެފަދަ ފުރުސަތެއްގައި އެ މުވައްޒަފަށް ކަނޑައެޅޭ ދިފާޢުގެ އެވިޑެންސް ހޯދުމަށް އިތުރު ވަގުތު އެ ފުރުސަތު ދިނުމަށްފަހު؛

3. އެ މައްސަލަ އިދާރީގޮތުން ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްފަހު؛

4. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ދެ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާކަމަށް، އެ ކަނޑައަޅާ ތަފްޞީލުކަން ފެނި، އެ މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރުން ނިންމައިފިނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކު ވަކިކޮށްފައިވާކަން، ވަކިކުރި ސަބަބުތަކާއި އެ މުވައްޒަފަކަށް އަންގާފައިވާނަމަކަމާއި،

9.2 ނަތީޖާއެއް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން، އިސްތިސްނާއަކާނުލައި އިޖުރާއަތުތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިނުވާނަމަ އިޖުރާއީ އިންސާފުވެރިކަން (procedural fairness) ގެއްލުންދެވިފައިވާކަމަށް ބެލެވޭނެކަމާއި އެފަދަ ގޮތެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް (unfair dismissal) އޭގެ ޒާތުގައި ބެލެވޭނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

9.3 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އިންސާފުވެރިކަން ގެއްލުންދީފައިވޭތޯ ބަލައިލުމަށް މި މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާތަކަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އިދާރީ ތަޙްޤީޤެއް ކޮށްފައިނުވާކަމާއި، އެ ފަރާތުގެ ދިފާޢުގައި ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ފުރުސަތު ދީފައިނުވާކަން ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން އިޖުރާއީ އިންސާފުވެރިކަން (procedural fairness) އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ގެއްލުވާފައިވާކަމުގައި ބެލެވެއެވެ.

10. އިސްޓެބްލިޝްކޮށްފައިވާ ފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާތީ، އެއީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމެއްގެ ގޮތުގައި، އަންފެއަރ ޑިސްމިސަލް (unfair dismissal) އެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭކަމުގައި ބުރަވެވެއެވެ.

11. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ޤާނޫނީ ފަރުވާ އެ ފަރާތަށް ލިބިދިނުމަށް ނަޒަރުކުރެވުނީ،

11.1 ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަށް ލިބޭ ޤާނޫނީ ޙައްޤުތަކާއި، އެ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/555 ޤަޟިއްޔާގައި

"... އަމުރުނެރުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ފުރަތަމަ ބަލަންވާނީ އެމުވައްޒަފަކު ވަކިކުރިއިރު ހުރި ވަޒީފާގައި އަލުން ބަހައްޓަން ނުވަތަ އެވަޒީފާއާގާތް ނުވަތަ އެއްގޮތްވާ އެކަށީގެންވާ ވަޒީފާއެއްގައި ބަހައްޓަން ކަމަށެވެ،..."

މި އިބާރާތުންނާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/12 ޤަޟިއްޔާގެ 37 ވަނަ ނުކުތާއާއި 38 ވަނަ ނުކުތާއާއި 39 ވަނަ ނުކުތާގައި؛

"ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގެނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ މުވައްޒަފަކަށް ދެވިދާނެ އެންމެ އަސާސީ ބަދަލަކީ އެ މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރިއިރު އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާގައި ބަޙާލުކުރުން ކަމެވެ. މި މާއްދާގައި ބުނާ އަސާސީ ބަދަލުގެ މާނައަކީ އިސްތިސްނާއީ ޙާލަތެއް ނޫންނަމަ އެ މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރިއިރު އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާގައި ބަޙާލުކުރުމެވެ. ނުވަތަ އެ [illegible] [illegible] އެކަށީގެންވާ ވަޒީފާއެއްގައި ބެހެއްޓުމެވެ.

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު މުވައްޒަފަކު ހުރި ވަޒީފާއަށް ބަޙާލުކުރުމަކީ އެންމެގެ އަމުދަކީ އެކުއިޓަބަލް ރެމެޑީ (Equitable remedy) ކަމުގައިވާ، ވަކި ޒާތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ އަމުރު (Specific performance) އެއް ސިފައިގެ އަމުރެކެވެ. އެހެންކަމުން އަދާކުރަމުން ބަދަލު ކަމުގައިވާ، ވަކިކަމަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ އަމުރު އެއް ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އިރު ހުރި ވަޒީފާއަށް ބަޙާލުކުރުމަކީ ހުކުމެއް އަދި ބަރާބަރަކަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. އެކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފަރު ޖުމްލައިން ސާފުކަން އެނގެއެވެ.

ދެރެންކަރުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އިރު ހުރި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުވުމަށް އަމުރުކޮށް ނުދެއްވުމުގެ ކަރިން އެ އަމުރުކޮށް ނުދެއްވުމަށް ހުރަސް އަޅާ ޙާލަތްތަކެއް ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުވުމަށް އަދި ގޮތުން ކުރުވުން ނުވާ ކަމަށް ބެލެވިދާނެ ބައެއް ސަބަބުތަކެއް ހުރުމެވެ.

އިސްވެ ބަޔާންކުރި ގޮތަށް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އިރު ހުރި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުވުން ހުރަސް އަޅާފައި ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުވުމަށް އަދި ގޮތުން ކުރުވުން ނުވާ ކަމަށް ބެލެވިދާނެ ބައެއް ޙާލަތްތަކެއް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

-38.1 އަނބުރާ އިޞްލާޙު ނުކުރެވޭ މިންވަރަކަށް، ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި މުވައްޒަފާ ދެމެދުގައިވާ އިތުބާރު ގެއްލިފައިވުން؛

-38.2 ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚާއި ވަޒީފާ ދިނުމަށް އަމުރުކުރާ ތާރީޚާދެމެދު އެކަށީގެންވާ ވަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ފާއިތުވެފައިވުން؛

-38.3 ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ކުޑަބޮޑުމިން؛

-38.4 ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ވިޔަފާރީގެ ހާލަތު ގެއްލުންވެފައިވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ވިޔަފާރިއަށް ބޭނުން ބަދަލެއް އައުމުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަށް ދެވެން ނެތުން.

ހަމަ އެގޮތަށް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އިރު ހުރި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުވުމަށް ބުރުއަޅާ ހަރަކާތްތަކެއް ވެސް އެ މައްސަލައެއްގައި ހުންނާނެއެވެ. އެފަދަ ބައެއް ހާލަތްތަކަކީ:

-39.1 މުވައްޒަފު ފާޅުކުރި ޢަމަލު ސުލޫކީ އަޚުލާޤީ އުޞޫލާ ފުރަތަމަ އަމަލުކުރަމުންދާތީ، އެ ހާލަތުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ މައްސަލައިގެ އެންމެ އެކަށީގެންވާ ހައްލަކީ އެ މުވައްޒަފަށް އިންޒާރު ދިނުންކަމަށް ބެލެވޭ ހާލަތްތައް؛

-39.2 އެ ވަޒީފާއަށް އެ މުވައްޒަފު ރުޖޫޢަ ނުކޮށްދިނަމަ، އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ މުވައްޒަފުގެ ހުރި ޙައްސާސް ހާލަތުގެ ސަބަބުން އެހެން މަސައްކަތުން ވަޒީފާއެއް ހޯދުމަށް މުސްތަޤުބަލުވާކަމަށްވުން؛

-39.3 ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އިރު ހުރި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަ ނުކުރާނަމަ، އެއީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ އެކަށީގެންވާ އަމުރުތަކަށް ބަލައިގަތުން ކަމަށް ދޭހަވާ ހާލަތްތައް."

މިފަދައިން ބަޔާންކޮށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލުން ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މައްސަލާގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިވަޑައިގެންނެވީ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން އެ ފަރާތް ވަކިކުރުމުގައި ދުސްތޫރީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުވިފައިވާކަން ބަޔާންކުރެވެން ނެތުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/12 ޤަޟިއްޔާއަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި

ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ މަޤާމުން އެފަރާތް އަނބުރާ ރުޖޫޢުކުރުވުމަށް ހުރަސްއެޅޭ ފަދަ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތޮތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު އެ ފަރާތުން އަދާކުރަމުންދިޔަ މަޤާމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ރުޖޫޢުކުރުމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ އެއްވެސް ޝަރުތަކެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުބެލުމަން ކަނޑައަޅަންޖެހޭނެކަމުގައި ދެކެމެވެ.

11.2 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މައްސަލަ ރައްދުވި ކުންފުނީގައި އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ރުޖޫޢުކުރެވޭ ޙާލަތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މުވައްޒަފުން ބަދަލުދިނުމުގައިދޭން ޖެހޭކަމާއި، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢުކުރުމާ ދެމެދު ހިނގާ މުޅި މުއްދަތަށް ބަދަލު ދިނުން ލާޒިމް ނުކުރެވޭކަމާއި، ދިމާވާ ގެއްލުން ލިބިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތު ކޮންޓްރެކްޓާ ހިލާފުވާ ފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް ލިބޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ކަމުގައި، މުވައްޒަފުން ދޭން ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގައި ބޭއިންސާފުގެ މުއްސަނދި ކަމެއް ލިބޭ ގޮތަކީ އަމުރުކުރެވިދާނެ އިންސާފުވެރި ގޮތެއް ނޫންކަމުގައި، މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކަށް ކަނޑައެޅުމުގައި އެހެން ތަނެއްގައި ވަޒީފާއެއް އަދާކުރެވިދާނެކަމަށްވާނަމަ އެކަމުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/36 ވަނަ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުން ގޮތުގެ ރިޢާޔަތުގެ ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ 34 ވަނަ ނަންބަރަށް ޢިބާރާތްކޮށްފައިވާ ހުކުމްކުރައްވާފައިވާ މައްސަލައިގައި ކޮންޓްރެކްޓާގައިވާ ގޮތުން ބަލައިގެން ހަމައެކަނި އުސޫލުތަކާއި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ޝަރީޢަތުން އަނބުރާ ވަޒީފާއަށް ނެގުމާ ހަމައަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރުމުން ނުލިބޭ އާމްދަނީގެ ގޮތުން ލިބެންހުރި އާމްދަނީ ބަލައިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭ ދިފާޢު ދައްކަނީ ކަމުން، ހުކުމުގައިވާ މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން އެފަރާތް އިތުރު ވަޒީފާއެއް އަދާކުރަމުން އާމްދަނީއެއް ލިބިފައިވާކަން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން، ޝަރީޢަތް ނިމުމާ ހަމައަށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މައްސަލަ ރައްދުވި

ފަރާތުގެ ބުނެވިދިޔަ ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ، ލިބޭނެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މި ޤަރާރުން މައްސަލަ ނިންމަން ފެނުނެވެ.

މައްސަލައިގެ ނިންމުން:

ފަހުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކާއި، މައްސަލައިގެ މަޖިލީހުގައި ދެއްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، ދިފާޢުގައިވާ ބަޔާންތަކަށް ބަލާއިރު، ހ.ދ. އިހަވަންދޫ، ހިރާފިލާގެ، މުޙައްމަދު ސިރާޖް (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A063205)، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް (ކުންފުނި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-0462/2012) ގެ ހ.ދ. އިހަވަންދޫ ބްރާންޗްގެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުގެ މަޤާމުގައި 15 ޑިސެންބަރު 2014 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާއަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް، 08 ޖުލައި 2021 ގައި ޤާނޫނާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، މުވައްޒަފު ސިރާޖް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން އުވާލާފައި ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، މުވައްޒަފު ސިރާޖް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ އިޢާދަކުރުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކުރާ ދުވަހާއި ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ލިބިދިނުމަށް އެދި، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް ރައްދުވާ ގޮތަށް 14 އޮގަސްޓް 2022 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މި މައްސަލައިގައި،

މުވައްޒަފު ސިރާޖް މަސައްކަތްކުރުމުގެ ތަނުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2015 އާ ޚިލާފަށް ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނާ އަމަލުތަކީ އަދި ސުލޫކީ އަމަލުތަކެއް (gross misconduct) ގެ ގޮތުގައި ބެލެވުން ހަމައެއް ނަތީޖާކަމަށް ބޮޑުވާ ސަބަބެއްކަމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/27 ޤަޟިއްޔާއިން ރިޢާޔަތްކޮށް، މުވައްޒަފު ސިރާޖަށް އެއްވެސް ނޯޓިސެއް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެކަން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ފުރިހަމަވާކަމަށް ބުނެފައިވީނަމަވެސް، މުވައްޒަފު ސިރާޖް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާނޫނީގޮތުން މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާނޫނީގޮތުގެމަތިން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައިވާތީ، އެއީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ އަންފެއާ ޑިސްމިސަލް (unfair dismissal) އެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅައި،

މުޙައްމަދު ސިރާޖް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މަޢުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިނުވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މުޙައްމަދު ސިރާޖް އަދާކުރަމުންދިޔަ މަޤާމަށް ނުވަތަ އެ މަޤާމާ އެއް ފެންވަރުގެ މަޤާމަކަށް އުޖޫރައާ އަނބުރާ ރުޖޫޢުކުރުމަށާއި، މުޙައްމަދު ސިރާޖް އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުބެލުމަށާއި، މުޙައްމަދު ސިރާޖް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން، އެ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގެ ކޮންޓްރެކްޓް އަޅުން ހަމަޖެހޭ ތާރީޚާ ހަމައަށް، އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު އަދާކުރި މަޤާމުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާވާ ފައިސާ ދިނުމަށް (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2022) އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި މުޙައްމަދު ސިރާޖަށް ދީ އެއްފަހަރާ ދިނުމަށާއި އެކަން ހަމަޖެހުނުކަމުގެ 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިޔުމުން އެންގުމަށް، މައްސަލަ ހަވާލުވާ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް އަންގާ ކަމުގައި، މި މައްސަލަ ނިންމައިލީމެވެ.

18 ޞަފަރު 1444
14 ސެޕްޓެމްބަރު 2022

މި މައްސަލަ ބަލައި ނިންމީ

ހަސަން އިބްރާހީމް

ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނައިބު ރައީސް